

Sprawozdanie

komisyi kultury krajowej o petycyi Rady powiatowej w Horodence
w sprawie założenia niższej szkoły rolniczej w Horodence.

Wysoki Sejmie!

Sprawa założenia szkół włościańskich rolniczych poruszona z łona komisji kultury krajowej w przeszłej kadencji Wysokiego Sejmu, a uchwałami powziętymi polecona Wydziałowi krajowemu, musiała odpowiadać rzeczywistej potrzebie, kiedy wezwane Rady powiatowe o opinię, pospieszyły nie tylko z odpowiedziami ale nadto niemal wszędzie ofiarność się objawiła, bądź z funduszów powiatów, oddziałów rolniczych, bądź ofiarność prywatnych.

Ludzie czynu i praktyki wyprzedzili w tej sprawie rolnicze najpoważniejsze korporacje, bo w Horodence i w oddziale Buczacko-Zaleszczyckim ofiary w gruntach, budynkach i stypendyach sprawę do tego stopnia posunęły, że łatwo przeprowadzić otworzenie dwóch szkół niższych już w ciągu roku 1883.

Kiedy ze sprawozdania z czynności Wydziału krajowego dowiadujemy się, że:

„Na zapytanie wystósowane do komitetów Towarzystw gospodarskich, odpowiedział do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania tylko Komitet c. k. Towarzystwa rolniczo-gospodarskiego w Krakowie (relacyą z dnia 13. maja r. b. L. 9.255) tak, że zapatrywań Oddziału Galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego w kwestyi organizacyi projektowanych szkół jeszcze nie mieliśmy sposobności poznać“.

Wobec faktu, że na założenie szkoły niższej w Horodence ofiarowali:

Ze strony Oddziału gospodarskiego pochodzące od Mikołaja i Jakóba Br. Romaszkanów, fundusz żelazny 2.000 zł. i trzy stypendya po 150 zł.;

ze strony JW. Br. Jakóba Romaszkana 18 morgów gruntu lub relutum 3.600 zł.;

ze strony gminy Horodenki stypendyum 100 zł. dla jednego ucznia rodem z Horodenki;

deklaracya Rady powiatowej funduje 3 stypendya po 100 zł. rocznie czyli 300 zł. dla uczniów tejże szkoły.

Wobec faktu, że:

Oddział rolniczy Buczacko-Zaleszczycki w celu założenia niższej szkoły rolniczej ofiaruje 2.000 zł. i funduje dwa stypendya po 150 zł.;

JW. hr. Karol Lanckoroński oświadczył gotowość wystawienia własnym kosztem wszelkich potrzebnych budynków dla szkoły i uczniów, nadto dołączyć do tejże 25 morgów gruntu;

J. O. ksiązę Roman Czartoryski funduje trzy stypendya po 150 zł.;

Wny Piotr Platner jedno stypendyum na 150 zł.;

Komisyja kultury krajowej zaleca Wysokiemu Sejmowi wzięcie w gorącą opiekę potrzeby szkół niższych rolniczych, która się łączy z taką szlachetną ofiarnością i wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. „Wzywa się Wydział krajowy by w ciągu roku 1883 przeprowadził rokowania z c. k. Rządem o udział w kosztach założenia i utrzymania szkół niższych rolniczych włościańskich, a w szczególności o założenie szkół takich w Horodence i w obszarze Oddziału Buczacko-Zaleszczyckiego“.

„II. Sejm przeznaczza z funduszu krajowego sumę do wysokości 10.000 zł. w celu wprowadzenia w życie dwóch szkół powyżej wymienionych“.

Lwów dnia 12. października 1882.

Przewodniczący :

J. Czartoryski.

Sprawozdawca :

Stanisław Polanowski.